

MYCKET SNACK OM VAD SOM ÄR MYCKET

TUKES STATISTIK OM UTSLÄPPSKÄLLOR FÖR KOPPAR

Kuparin päästölähteitä Suomessa

Päästölähde	Kuormitus (kg/vuosi)
Huviveneiden myrkkymaalit	17 000
Massa- ja paperiteollisuus	7000
Metallien valmistus	2000
Yhdyskuntajätevedet	2000
Kaivos ja louhostoiminta	200

EROSION OCH GIFTER ÄR ETT PROBLEM FÖR MILJÖ OCH MÄNNISKOR

Det finns även andra skadliga biocider än koppar i giftfärger.

Erosion lösgör dessutom mikroplaster som inte tillhör i naturen. Microplaster eroderar i stora mängder från giftfärger, men också från andra båtbottnfärger som silikonfärger.

Enligt en svensk studie kommer det ut dubbelt så mycket mikroplast i havet från fritidsbåtar, jämfört med hygienprodukter, som identifierats till en stor källa av mikroplastutsläpp i havet.

Välj därför en färg som tål tvätt och slitage. Dessa färger är även långlivade, så du slipper kontinuerlig målning. Det finns även långlivade hårda färger på marknaden som bjuder på antifouling egenskaper, skyddar mot fukt och underlättar tvätt.

VAD ÄNDRAS OCH NÄR?

EU har länge utarbetat ett nytt biociddirektiv, som kommer att påverka innehållet av giftfärger, men framför allt reglera hur dessa används.

Direktivet borde redan ha varit klart vid denna tidpunkt. Själva förändringen kommer att träda i kraft snabbt när direktivet är klart. I praktiken får industrin 6 månader och handeln 6 månader, att fasa ut dom gamla giftfärgerna.

För dom nya produkterna gäller ny lagstiftning, vilket även omfattar användning och tvätt.

FÖRÄNDRINGAR I PRAKTIKEN

Varje enskild förändring ensam eller tillsammans kommer att påverka båtlivet med en snabb tidtabell. Av denna anledning är det värt att bekanta sig med olika scenarier i förväg. Nedan en lista över åtgärder som TUKES har informerat om i förväg och som EU Change-projektet har listat som en rekommendation 2017.

1. Biocidkoncentrationer och/eller upplösning kommer att begränsas. Som exempel rekommenderade Change-projektet en maximal kopparhalt på 6 %.
2. Att helt förbjuda användningen av giftfärg på mindre båtar, är också en möjlighet som övervägs. Diskussioner om storlek har varierat mellan 5,5 och 7 m, eftersom det redan finns tillräckligt med fungerande giffria alternativ för mindre båtar.
3. Change projektet rekommenderade att koppar skulle avfasas till år 2030.
4. TUKES har informerat att det nya direktivet kommer att förbjuda tvättning av nya biocidprodukter på land utan spolplatta som samlar och filtrerar tvättvattnet.
5. Change-projektet rekommenderade att kontaminering av markområden borde övervakas bättre av myndigheter i båtklubbar och på varv. Kontaminering har identifierats som en utbredd praxis, även om det redan nu är ett miljöbrott.

GIFTHALT OCH INNEHÅLL

Förändringarna är kontinuerliga och består av många faktorer, som påverkar effekt och användning av produkter. Problem uppstår när man inte följer med vad som är på kommande.

Exempel: En giftfärg som är trygg att använda på aluminium men inte för människor (påverkar människors förmåga att fortplanta sig), är nu förbjuden att sälja till konsumenter. Fortfarande 2022 säljs och levereras nya båtar målade med denna produkt. När du som konsument under perioden 2023 vill köpa produkten för underhållsmålning, finns den inte mera till salu.

Många giftfärger fungerar inte i dagsläge, och situationen blir sämre när dom nya direktiven träder i kraft.

Samtidigt som behovet av att tvätta giftmålade botten ökar, begränsas tvätt av giftfärg.

Att stegvis övergå är utmanande. Ett exempel är båtklubbar där mjuka giftfärger förbjöds. Det är klart man blir besviken efter en kostsam renovering, då man förstår att framtida restriktioner kommer att gälla alla typer av giftfärger.

Av denna anledning är byte till hårda, slitstarka, giftfria, långlivade färger som tål tvätt ett alternativ, som även TUKES rekommenderar.

FÖRBUD OCH BEGRÄNSNINGAR

Problemsituationer uppstår redan nu om exempelvis båtklubben förbjuder tvätt eller användning av giftfärg. Problemsituationerna kommer öka snabbt, då de nya direktiven träder i kraft. Alla kommer inte att ha tillgång till spolplattor med filtreringssystem, och med tanke på logistiken är dessa sällan en vettig lösning i båtklubbar.

Detta ser vi redan nu i Stockholmsområdet, där vissa båtklubbar helt förbjudit giftfärger. Det är en följd av att dom vill gardera sig om att ansvariga i klubben inte råkar illa ut för att ha försummat sin plikt att övervaka och förhindra kontaminering.

Tänk om nya direktiven är färdiga under våren 2022, och skulle förbjuda målning av nya giftfärger på båtar under 7 m redan våren 2023?

Det pågår dessutom diskussioner om att förbjuda tvätt av gifter och mjuka ytor även i vattnet.

SAMMANFATTNING

Vem vill ha en båt med en giftfärg på bottnet, som inte fungerar som den ska, inte är tillåten att tvätta och inte finns i butikshyllan för ärligt underhåll?

Skulle det inte vara bättre att välja en giftfri, hård, långvarig tvätt beständig färg som ger skydd mot fukt och korrosion och är lätt att rengöra och tvätta?

Det är värt att bekanta sig med olika redskap och tjänster, för att hålla bottnet rent. Det finns effektiva redskap för båtägare som vill utföra arbetet själv eller automatiskt, och likväl för dom som föredrar att köpa tvätt som en tjänst. Jämför kostnader, effekt och resurser på årsbasis.

Kontinuerlig målning av gifter och mjuka ytor erbjuds ofta, eftersom det är en etablerad inkomstkälla.

Om du utmanar vanan med att ärligen kladda på ny färg, gynnar det både dig och vår miljö!

TACK!